

Eindrapportage

Inleiding

In 2016 heeft het Wetenschapsfonds van RINO Zuid een subsidie toegekend aan de studie *Feasibility of Eye Movement Desensitization Reprocessing in older adults with Posttraumatic Stress Disorder compared to adults and impact of comorbid Personality disorders and cognitive functioning*.

Bovengenoemde studie betreft een promotieproject van drs. E. Gielkens (Mondriaan) met Prof. dr. B. van Alphen (Vrije Universiteit Brussel/Tilburg University/RINO Zuid/Mondriaan) en Prof. dr. G. Rossi als promotoren (Vrije Universiteit Brussel) alsmede Dr. S. Sobczak als copromotor (Mondriaan/Maastricht University).

We zijn afgelopen augustus aan het einde gekomen van de periode dat RINO Zuid de subsidie verstrekt en derhalve volgt hieronder de eindrapportage van ons onderzoeksproject.

In het navolgende wordt ingegaan op de gerealiseerde onderzoeksactiviteiten en de planning voor de periode na augustus 2020.

Allereerst formuleren we ten behoeve van de leesbaarheid nog eens ons onderzoekdoel met bijbehorende hypothesen.

Doel van het onderzoek

De toepasbaarheid van EMDR bij ouderen (60+) met posttraumatische stress-stoornis (PTSS) met zowel co-morbide persoonlijkheidspathologie als cognitieve problemen (in vergelijking met een volwassenenpopulatie (60-)).

Hypothesen:

- EMDR is vergelijkbaar in de toepasbaarheid bij ouderen (60+) vergeleken met jongere volwassenen (60-);
- EMDR gericht op PTSS leidt tot verbeteringen op persoonlijkheidsfunctioneren alsook op cognitief functioneren bij zowel 60- als 60+;
- Somatische en psychiatrische co-morbiditeit hebben een negatieve invloed op EMDR;

Gerealiseerde plannen

- Aangezien de werving van jong-volwassen (60-) respondenten sterk achterbleef, bekeken we de mogelijkheden om meer 60- respondenten te werven, zoals het werven bij volwassenzorg locatie PsyQ Maastricht en betrekken van extra EMDR-therapeuten op locatie PsyQ Heerlen: Er is getracht het onderzoek binnen PsyQ Maastricht te implementeren. Helaas is dit niet verlopen zoals gehoopt door ziekte en langdurige uitval van de sleutelfiguur die de werving op zich zou nemen. Er zijn uiteindelijk slechts twee 60- respondenten extra uit voortgekomen en daarmee te weinig jong-volwassen respondenten om statistische analyses te verrichten. Niettemin zijn we voornemens dit deel van het onderzoek te continueren.
- Werving van 60+ respondenten op locatie Mondriaan en locatie Altrecht wordt voortgezet: Een en ander is volgens plan verlopen. Momenteel zijn er voldoende 60+ respondenten te verworven om statistische analyses te verrichten.

- Verwerken, analyseren en opschrijven van data van geïncludeerde respondenten: dit is in volle gang. Zoals gezegd ligt de focus van data-analyses door het tekort aan 60-respondenten nu enkel op 60+ respondenten.
- Klinische gevalstudie over het beloop en effect van de EMDR met behulp van multiple baseline design: Patiënt is uitgevallen en er waren te weinig metingen om dit te realiseren. Dit is momenteel geen verdere focus van de studie.
- Samenwerkingsverband met Psytrec waarin we gebruik mogen maken van hun database om de behandelresultaten voor PTSS te vergelijken tussen ouderen en jong-volwassenen middels een intensieve traumabehandeling met gecombineerde EMDR en exposuretherapie, sportprogramma en psycho-educatie. Dit manuscript is ter publicatie aangeboden in het gezaghebbende tijdschrift *European Journal of Psychotraumatology*.
- Onze onderzoeksbevindingen gaan hand in hand met onderwijsactiviteiten bij RINO Zuid, zowel binnen de nascholing als postacademische beroepsopleidingen van de GZ-, PT-, en KP-opleiding. Zo wordt door de hoofdonderzoeker (E.G.) EMDR-scholing over ouderen aangeboden als nascholingsactiviteit en in het kader van de keuzemodule over ouderen in de GZ-opleiding. Daarnaast zijn door de hoofdonderzoeker een aantal voordrachten gegeven op landelijke congressen, zoals het SCEM congres.
- In het kader van dit project zijn de navolgende twee artikelen gepubliceerd:
 - *Gielkens, E., Sobczak, S., & van Alphen, S.P.J. (2016). Eye Movement Desensitization and Reprocessing treatment for personality disorders in older adults? *International Psychogeriatrics*, 28, 1751-1752.
 - *Gielkens, E., Veerbeek, M., Sobczak, S., & van Alphen, S.P.J. (2016). Waarom nog psychotherapie bij ouderen? *GZ-psychologie*, 6,12-17.

Planning komende periode (augustus 2020-augustus 2022)

- Dataverzameling afronden (tot maart 2021)
- Verwerken, analyseren en opschrijven data van de geïncludeerde respondenten
- EMDR manuscript in samenwerking met Psytrec publiceren
- Continueren onderwijsactiviteiten
- In totaal 6 publicaties realiseren uitmondend in een proefschrift medio 2021-2022

Wij danken RINO Zuid voor hun financiële steun in ons EMDR-project en hopen met het bovenstaande RINO Zuid voldoende te hebben geïnformeerd over ons EMDR-onderzoek en daaraan gerelateerde (onderwijs)activiteiten,

tekenen met vriendelijke groet,

Ellen Gielkens

Drs. E. Gielkens,
Promovenda/hoofdonderzoeker

Bas van Alphen

Prof. dr. B. van Alphen,
1e promotor